

IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2022/553

(2022. gada 5. aprīlis)

par *Alternaria* toksīnu monitorēšanu pārtikā

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

- (1) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) Pārtikas aprites kontaminantu ekspertu grupa (CONTAM) 2011. gadā pieņēma zinātnisku atzinumu par riskiem, ko dzīvniekiem un sabiedrības veselībai rada *Alternaria* klātbūtne pārtikā ⁽¹⁾.
- (2) EFSA publicēja arī jaunāku zinātnisko ziņojumu ⁽²⁾, kurā novērtēta Eiropas iedzīvotāju eksponētība ar uzturu uzņemtiem *Alternaria* toksīniem. Tā secināja, ka lēstā eksponētība ar uzturu uzņemtiem *Alternaria* toksīniem, proti, alternariolam, alternariola monometilēterim un tenunazonskābei, pārsniedz relevanto toksicitātes robežvērtību, un tas norāda uz to, ka vajadzīgi papildu dati par savienojumu specifisko toksicitāti.
- (3) EFSA ieteica savākt vairāk datu par *Alternaria* toksīnu sastopamību relevantos pārtikas produktos (citu starpā, augļos un augļu produktos, tomātos un produktos uz tomātu bāzes, kā arī graudaugu pārtikā zīdaiņiem un maziem bērniem). Tā kā izmantotās analītiskās metodes ne vienmēr bija pietiekami jutīgas, par lielu daļu datu, kas ietilpst patlaban pieejamā datu kopā, ziņots, ka tie ir "zem kvantitatīvās noteikšanas robežas (LOQ)"; tāpēc EFSA ieteica arī izmantot jutīgākas analītiskās metodes un tā mazināt neskaidrību par eksponētību dažādiem *Alternaria* toksīniem.
- (4) Laba lauksaimniecības prakse, labi glabāšanas un transportēšanas apstākļi un laba ražošanas prakse var samazināt vai novērst *Alternaria* toksīnu klātbūtni pārtikā. Lai varētu konstatēt, kādi pasākumi jāveic nolūkā novērst vai samazināt minēto *Alternaria* toksīnu klātbūtni šajos pārtikas produktos, tomēr jāiegūst vairāk informācijas par faktoriem, kuru dēļ *Alternaria* toksīnu līmenis noteiktos pārtikas produktos ir relatīvi augsts.
- (5) Lai nodrošinātu izpratni par to, kad būtu lietderīgi konstatēt, kuru faktoru rezultātā pārtikas produktos ir relatīvi augsts vai pat ievērojams *Alternaria* toksīnu līmenis, attiecībā uz pārtiku ir nepieciešams noteikt indikatīvas vērtības, kuru pamatā ir EFSA datubāzē pieejamie dati. Līdz šim indikatīvie līmeņi tika noteikti pārtikas produktiem, par kuriem pieejami pietiekami dati par sastopamību.
- (6) Tāpēc ir lietderīgi ieteikt monitorēt *Alternaria* toksīnu klātbūtni pārtikā un konstatēt, kuru faktoru dēļ to līmenis noteiktos pārtikas produktos ir augsts.

⁽¹⁾ EFSA on Contaminants in the Food Chain (CONTAM); Scientific Opinion on the risks for animal and public health related to the presence of *Alternaria* toxins in feed and food. EFSA Journal 2011; 9(10):2407. (97 lpp.) doi:10.2903/j.efsa.2011.2407. Pieejams šeit: www.efsa.europa.eu/efsajournal.

⁽²⁾ EFSA, Arcella D, Eskola M and Gómez Ruiz JA, 2016. Scientific report on the dietary exposure assessment to *Alternaria* toxins in the European population. EFSA Journal 2016; 14(12):4654, 32 lpp. doi:10.2903/j.efsa.2016.4654.

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

- (1) Dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar pārtikas aprītē iesaistītiem uzņēmējiem būtu jāpārtrauc *Alternaria* toksīnu alternariola, alternariola monometilētera un tenuazonskābes klātbūtne pārtikā, konkrētāk, pārstrādātu tomātu produktos, paprikas pulverī, sezama sēklās, saulespuķu sēklās, koku riekstos, žāvētās vīgēs, kā arī graudaugu pārtikā zīdaiņiem un maziem bērniem. Ja iespējams, būtu jāanalizē arī citi *Alternaria* toksīni un par rezultātiem būtu jāziņo Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei.
- (2) Lai nodrošinātu, ka paraugi ir reprezentatīvi, dalībvalstīm būtu jāvadās pēc attiecīgajām Komisijas Regulā (EK) Nr. 401/2006 2006. gada 23. februāris ⁽³⁾ noteiktajām paraugu ņemšanas procedūrām. Kas attiecas uz pārstrādātu tomātu produktiem, paraugi būtu jāņem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 401/2006 I pielikuma H daļā (šķidri produkti) vai I daļā (cieti produkti) izklāstītajiem noteikumiem. Ja pārtikas aprītē iesaistīts uzņēmējs paraugu ņemšanā atkāpjas no Regulā (EK) Nr. 401/2006 noteiktā, procedūrai vajadzētu būt tādai, kas joprojām ir reprezentatīva konkrētajai partijai.
- (3) Kas attiecas uz alternariola un alternariola monometilētera noteikšanu, zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētā graudaugu pārtikā LOQ nevajadzētu pārsniegt 2 µg/kg, kurpretim citos pārtikas produktos tam nevajadzētu pārsniegt 4 µg/kg, savukārt tenuazonskābes LOQ nevienā pārtikas produktā nevajadzētu pārsniegt 20 µg/kg.
- (4) Dalībvalstīm, aktīvi iesaistot pārtikas aprītē iesaistītus uzņēmējus, būtu jāveic izmeklēšana, lai konstatētu, kuru faktoru dēļ šie līmeņi pārsniedz indikatīvos līmeņus un kā pārstrāde ietekmē minēto *Alternaria* toksīnu līmeņus (sk. šā ieteikuma pielikumu).
- (5) Dalībvalstīm un pārtikas aprītē iesaistītiem uzņēmējiem katru gadu līdz 30. jūnijam būtu jāiesniedz dati, kas saskaņā ar EFSA norādījumiem par pārtikas un dzīvnieku barības standartparaugu aprakstīšanu un EFSA specifiskajām papildprasībām ⁽⁴⁾ tiek apkopoti vienā datubāzē.

Briselē, 2022. gada 5. aprīlī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Stella KYRIAKIDES

⁽³⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 401/2006 (2006. gada 23. februāris), ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes mikotoksīnu līmeņu oficiālai kontrolei pārtikas produktos (OV L 70, 9.3.2006., 12. lpp.).

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>

PIELIKUMS

Indikatīvs alternariola, alternariola monometilētera un tenuazonskābes līmenis noteiktos pārtikas produktos, kā pamatā ir EFSA datubāzē pieejamie dati, kuru pārsniegšanas gadījumā būtu jāizpēta *Alternaria* toksīnu klātbūtni izraisošie faktori vai pārtikas pārstrādes radītās sekas. Indikatīvais līmenis nav pārtikas nekaitīguma līmenis.

Pārtikas produkts	Alternariols (AOH) (µg/kg)	Alternariola monometilēteris (AME) (µg/kg)	Tenuazonskābe (TeA) (µg/kg)
Pārstrādātu tomātu produkti	10	5	500
Paprikas pulveris	—	—	10 000
Sezama sēklas	30	30	100
Saulespuķu sēklas	30	30	1 000
Saulespuķu eļļa	10	10	100
Koku rieksti	—	—	100
Žāvētas vīģes	—	—	1 000
Graudaugu pārtika zīdaiņiem un maziem bērniem	2	2	500